

התפתחויות ומגמות ביצוא הישראלי

סיכום לרבעון הראשון של 2019

נכתב על ידי היחידה הכלכלית, מכון היצוא הישראלי

מאי 2018

ISRAEL EXPORT INSTITUTE

התפתחויות ומגמות ביצוא הישראלי

סיכום רבעון ראשון 2019 ביצוא | ממצאים סופיים

סיכום רבעון ראשון 2019 ביצוא | עיקרי ממצאי הדו"ח

עלייה של כ-5% ביצוא הסחורות והשירותים ברבעון הראשון של 2019; הסתכם בכ-28 מיליארד דולר:

- העלייה ברבעון הנוכחי נרשמה בזכות יצוא סקטור השירותים, אשר גדל בעיקר בזכות יצוא חברות ההזנק.
- יצוא שירותי מחשוב, תוכנה ומו"פ גדלו בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד, אך בשיעורים מתונים יותר. עליות יפות התקבלו ביצוא שירותי התיירות והתחבורה, זאת בהמשך למגמה החיובית בשנים הקודמות.
- עלייה גם ביצוא התעשייתי, הודות לגידול חד שנרשם בענף הכימיקלים ותזקיקי הנפט. ירידות ביצוא החקלאי וביצוא היהלומים.
- גידול חד ביצוא לאיחוד האירופי, יציבות ביצוא לארה"ב, ירידה דו-ספרתית ביצוא לאסיה לאחר עלייה חדה שנרשמה אשתקד.
- להערכתנו השנה תמשך מגמת הצמיחה ביצוא השירותים, אם כי בשיעורים מתונים יותר מאלו שנרשמו בשנים קודמות. בשלב זה, אנו נשארים בתחזית המקורית על פיה היקף היצוא מישראל בשנת 2019 יגדל בשיעור דולרי של כ-5% - לסך כולל של כ-116 מיליארד דולר.

במהלך הרבעון הראשון של 2019 הסתכם יצוא הסחורות והשירותים מישראל בהיקף של כ-28 מיליארד דולר – גידול של כ-5% לעומת הרבעון הראשון של 2018. קצב הגידול ביצוא אומנם מתון יותר מזה שנרשם אשתקד אולם נתוני הרבעון הראשון של השנה מראים כי היצוא ממשיך לגדול, אף בהשוואה לביצועים החזקים שהציג בתקופה המקבילה אשתקד, שהייתה כזכור שנת שיא ביצוא במהלכה גדל בקצב מהיר מהמוצע.

על פי נתוני מאזן התשלומים עולה כי בהתאם למגמה בשנים האחרונות, נמשכה הצמיחה המואצת ביצוא **סקטור השירותים** - אשר גדל בשיעור דולרי של כ-17% להיקף שיא של כ-13 מיליארד דולר. עלייה זו נבעה בעיקר מהמשך הצמיחה המואצת של **שירותי ההיי-טק**, המהווים בשנים האחרונות, מנוע הצמיחה העיקרי של היצוא. **סקטור הסחורות** – ללא התאמות כיסוי והיצוא לרש"פ - נותר ללא שינוי בהשוואה להיקפו ברבעון המקביל אשתקד ועמד על כ-15 מיליארד דולר.

אם כוללים את היצוא לרש"פ ואת התאמות הכיסוי (אשר כפי שהערכנו בסקירות הקודמות היוו גורם שלילי בתקופה זו), הסתכם יצוא הסחורות המשוקלל בהיקף זהה של כ-15 מיליארד דולר - הגידול ביצוא לרש"פ (כמיליארד דולר) קוזז בסכום דומה של התאמות הכיסוי¹.

יצוא הסחורות לאזורי הסחר התאפיין ברבעון הראשון של השנה בתנודתיות גבוהה. היצוא **לאסיה** ירד בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד בשיעור של כ-27% (הסתכם בכ-2.2 מיליארד דולר), בהשפעת יצוא הרכיבים האלקטרוניים וזאת כתיקון לעלייה החדה שנרשמה במהלך 2018. היצוא **לאיחוד האירופי** רשם גידול חד של כ-34% (הסתכם בכ-5.75 מיליארד דולר), בעיקר בהשפעת היצוא לבריטניה (גידול של כ-150% עקב יצוא חריג של מוצרים כימיקלים) – בנטרול השפעה זו נותר היצוא לאיחוד יציב ללא שינוי בהשוואה להיקפו אשתקד. היצוא **לארה"ב** רשם ברבעון הראשון של 2019 עלייה קלה של כ-1% להיקף של כ-2.9 מיליארד דולר.

¹התאמות הכיסוי של מאזן התשלומים לנתוני סחר חוץ ברבעון הראשון של 2019 היו שליליות ועמדו על היקף שלילי של 1.06 מיליארד דולר. נבע בעיקר מסעיף ' רישום מכירות לפי שיטת התקדמות העבודות במפעלים גדולים': מפעלים אלה מבצעים פרויקטים גדולים, כאשר ביצוע חלקי של העבודות מוכר כמכירות, הניתנות לרישום בספרי החברה. הרישום במאזן התשלומים נעשה לפי דיווחי החברות העובדות לפי שיטה זו, כאשר סכומים המדווחים ברשימוני היצוא של חברות אלה, מקוויזים במקביל מנתוני סחר חוץ, לפי ספרי החברה. – **ראו פירוט בנספח בסוף הסקירה.**

- **יצוא הסחורות (ללא התאמות ויצוא לרש"פ)** הסתכם ברבעון הראשון של 2019 בכ-15 מיליארד דולר, ללא שינוי בהשוואה להיקפו ברבעון המקביל אשתקד.
- **יצוא הסחורות ללא יהלומים** הסתכם בכ-13.5 מיליארד דולר, עלייה של כ-4.5% לעומת הרבעון הראשון של 2018.
- **הייצוא התעשייתי**, המהווה כ-87% מסך יצוא הסחורות, עלה בכ-5% להיקף של כ-13 מיליארד דולר.
- **יצוא היהלומים** הסתכם בכ-1.5 מיליארד דולר, ירידה של כ-27% לעומת היקפו אשתקד (כ-10% מסך יצוא הסחורות).
- **היצוא החקלאי** ירד בשיעור של כ-19% להיקף של כ-390 מיליון דולר (כ-3% מסך יצוא הסחורות).

היצוא התעשייתי | ניתוח ע"פ ענפי התעשייה

בניתוח מגמות היצוא על פי ענפים בסקטור התעשייתי, ניכרת השפעתם המשמעותית של ענפי היצוא הדומיננטיים (תרופות, רכיבים אלקטרוניים, כימיקלים וכלי טיס) – רובם רשמו במהלך הרבעון הראשון תנודתיות גבוהה ביותר.

יצוא **הכימיקלים** שעלה בסיכום 2018 בשיעור של כ-14%, רשם במהלך הרבעון הראשון של 2019 גידול חד של כ-72% בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד והסתכם בהיקף כולל של כ-4 מיליארד דולר. העלייה החריגה בענף זה נבעה כתוצאה מיצוא חריג וחד פעמי אשר סווג תחת יצוא 'כימיקלים אורגניים (קוד HS-29)². סעיף זה מסביר את כל הגידול ביצוא הכימיקלים אשר בנטרולו עמד על היקף דומה לזה שהתקבל ברבעון המקביל אשתקד. כפי שהערכנו בדו"ח סיכום היצוא של 2018, יצוא **כלי טיס** שירד בסיכום השנה בשיעור של כ-30%, רשם שיפור במהלך הרבעון הראשון וגדל

² ליתר דיוק קוד 293359 HS, Heterocyclic Compounds Containing A Pyrimidine Ring (Hydrogenated Or Not) Or A Piperazine Ring In The Structure

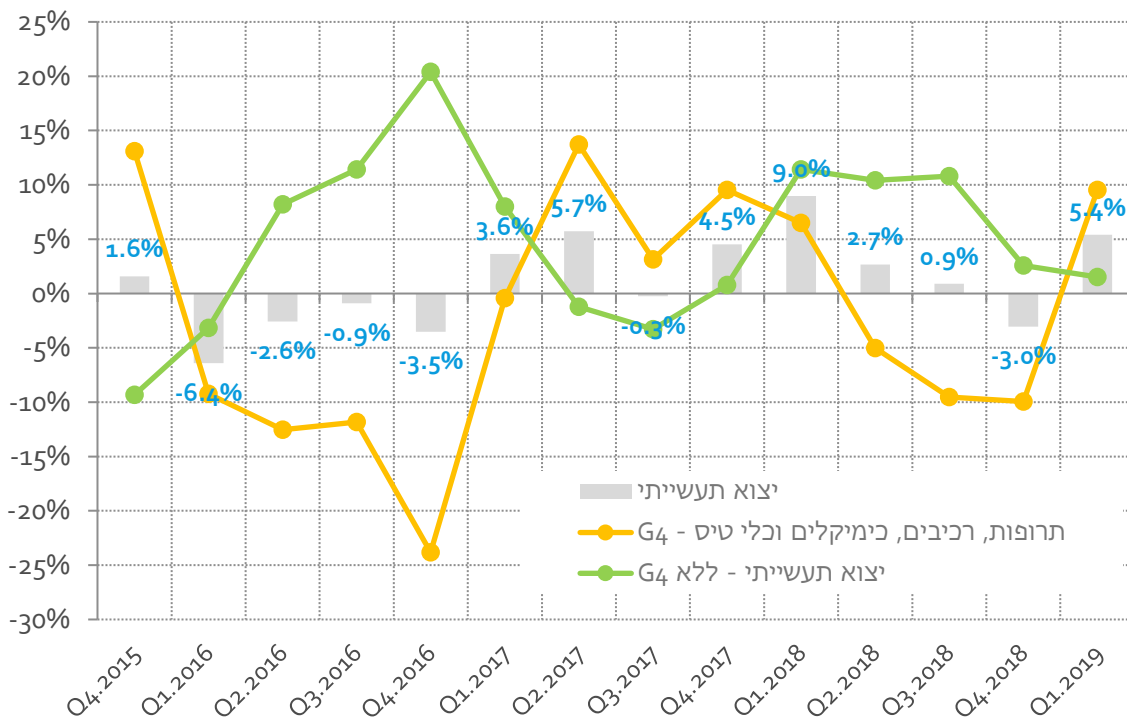

מכון היצוא

בשיעור של כ-9% (להיקף של כ-690 מיליון דולר)³. היצוא בענף **התרופות** שבסיכום 2018 ירד בשיעור של כ-22%, ירד ברבעון הראשון של 2019 בשיעור של כ-5% (הסתכם בכ-1.45 מיליארד דולר). על פי נתוני סחר חוץ לרבעון הראשון של 2019 הסתכם יצוא **הרכיבים האלקטרוניים**, בכ-450 מיליון דולר, ירידה חדה של כ-70% בהשוואה להיקפו ברבעון הראשון של 2018. עם זאת, כפי שציינו בהקשר ליצוא הרכיבים בדו"ח המסכם של 2018, בהתאם לאופי פעילות היצוא בענף, לעיתים ערך היצוא הנאמד בחישוב נתוני סחר חוץ שונה מערך תקבולי היצוא הנזקפים בסוף בחשבון השוטף במאזן התשלומים. כפי שהערכנו וכפי שניתן לראות מהתאמות הסחר למאזן התשלומים, נתוני היצוא ע"פ נתוני סחר חוץ היו גבוהים מערך היצוא שנרשם במאזן התשלומים. **היצוא ביתר ענפי התעשייה התאפיין במגמה מעורבת**. היצוא המצרפי בענפים אלו – אשר היוו כ-49.6% מסך היצוא התעשייתי – גדל בשיעור קל של כ-1.5% והסתכם בהיקף כולל של כ-6.45 מיליארד דולר.

קצב גידול היצוא התעשייתי | רבעוני, בחלוקה לענפים דומיננטיים ויתר הענפים

נתונים מקוריים. שיעורי שינוי רבעוני לעומת מקביל אשתקד

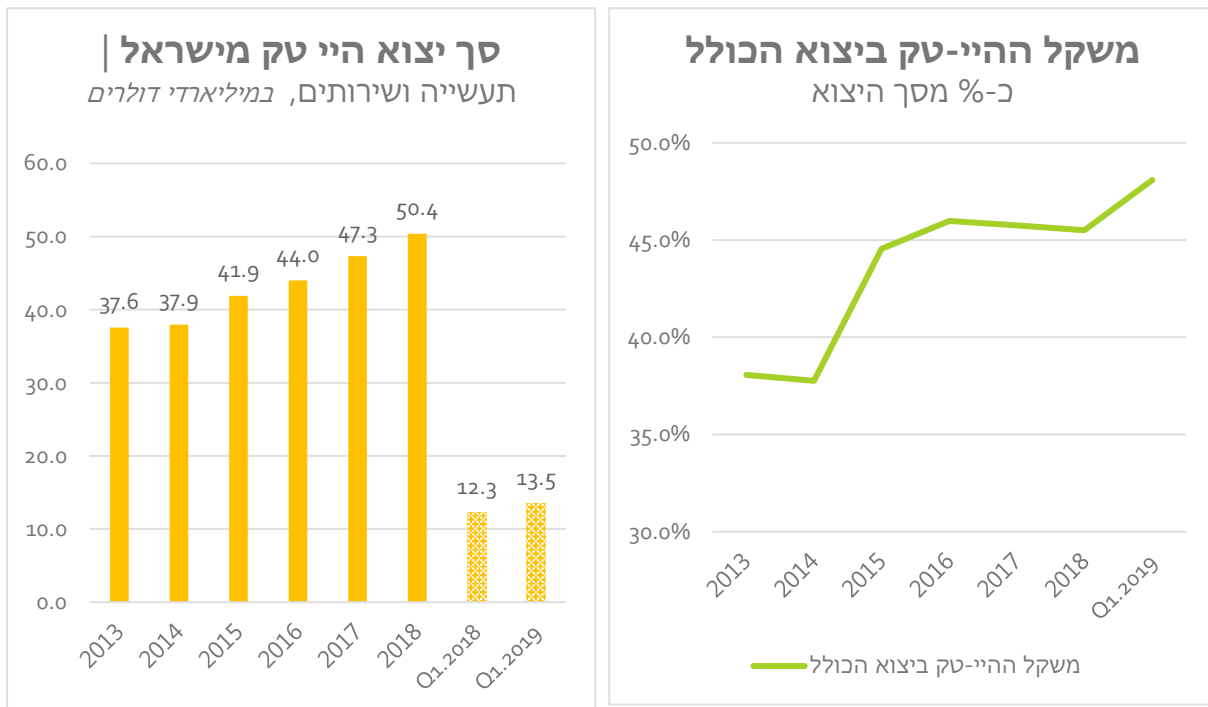

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

³ רישום היצוא בענף זה נתון לתנודתיות רבה מתקופה לתקופה, בעיקר עקב אופי העסקאות ורישום המכירות המתבצעת לפי שיטת התקדמות העבודות בפרויקטים אלו.

יצוא ההיי-טק | ניתוח ע"פ ענפי התעשייה והשירותים

על פי ניתוח מיוחד המשקלל את ענפי התעשייה והשירותים של סקטור ההיי-טק בישראל עולה כי ברבעון הראשון של 2019 הסתכם יצוא ההיי-טק הישראלי בהיקף כולל של כ-13.5 מיליארד דולר – עלייה של כ-10% בהשוואה להיקפו בתקופה המקבילה אשתקד. סך יצוא המוצרים והשירותים של סקטור ההיי-טק מהווה נכון להיום (רבעון ראשון 2019) כ-48% מסך היצוא הישראלי הכולל.

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

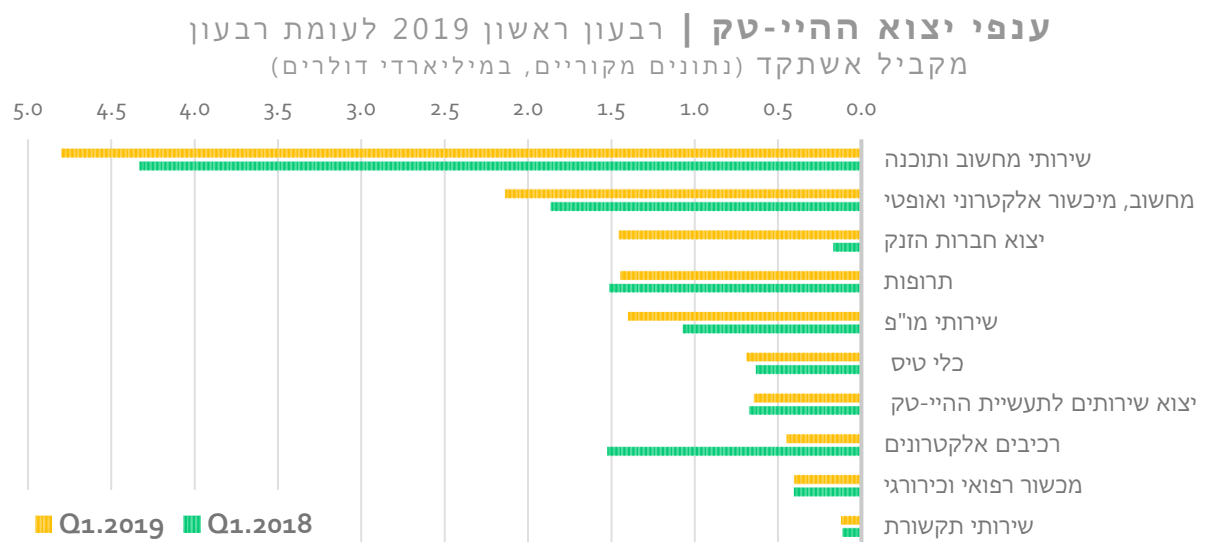
בהתאם למגמה המאפיינת את היצוא בשנים האחרונות, גם במהלך הרבעון הראשון של 2019 ניתן להצביע על המשך המגמה על פיה **יצוא שירותי ההיי-טק** ממשיך לצמוח בקצב מואץ ולהוות גורם מהותי בצמיחת יצוא ההיי-טק בפרט וביצוא מישראל בכלל.

יצוא השירותים בסקטור ההיי-טק כולל בעיקר יצוא שירותי מחשוב ותמיכה (טכנולוגיות מידע), אינטגרציית מערכות, מיקור חוץ וכד'), מכירת תוכנות, מכירת רישיונות לשימוש בתוכנות, מכירת פטנטים וידע, מכירת ידע ושירותים של חברות הזנק ושירותי מו"פ לחברות גלובאליות.

על פי ניתוח היחידה הכלכלית, סך יצוא שירותי ההיי-טק ברבעון הראשון של 2019 הסתכם בכ- 8.4 מיליארד דולר, עלייה חדה של כ-32% בהשוואה להיקפו הכולל ברבעון הראשון של 2018. עלייה זו נבעה בעיקר מגידול חד שנזקף לזכות יצוא חברות ההזנק (עלייה של כ-760% מהיקף של כ-170 מיליון דולר ברבעון הראשון של 2018 לכ-1.5 מיליארד דולר השנה). המשך מגמת הצמיחה המואצת אפיין ברבעון זה גם את יצוא שירותי המחשוב והתוכנה (גידול של כ-11% להיקף של כ-4.8 מיליארד דולר) ואת יצוא שירותי מו"פ⁴ (גידול של כ-31% להיקף של כ-1.4 מיליארד דולר) - אשר גדלו בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד בקצב מהיר.

מנגד, יצוא ההיי-טק התעשייתי (ציוד ומוצרים של תעשיית ההיי-טק), רשם ברבעון הראשון של השנה ירידה בשיעור של כ-14% לעומת היקפו אשתקד (הסתכם בכ-5.1 מיליארד דולר), אולם עיקר הירידה נבעה מהקיטון החד שנרשם כיצוא רכיבים אלקטרוניים⁵ (ירידה של כ-70%). השפעה שלילית נוספת על יצוא ההיי-טק התעשייתי הייתה לירידה ביצוא התרופות (ירידה של כ-5%). מנגד נרשמו עליות ביצוא כלי הטיס (עלייה של כ-9%), וביצוא ציוד מחשוב, מכשור אלקטרוני ואופטי (גידול של כ-15%), כאשר יצוא המכשור הרפואי נותר ללא שינוי בהשוואה להיקפו בתקופה המקבילה אשתקד.

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא

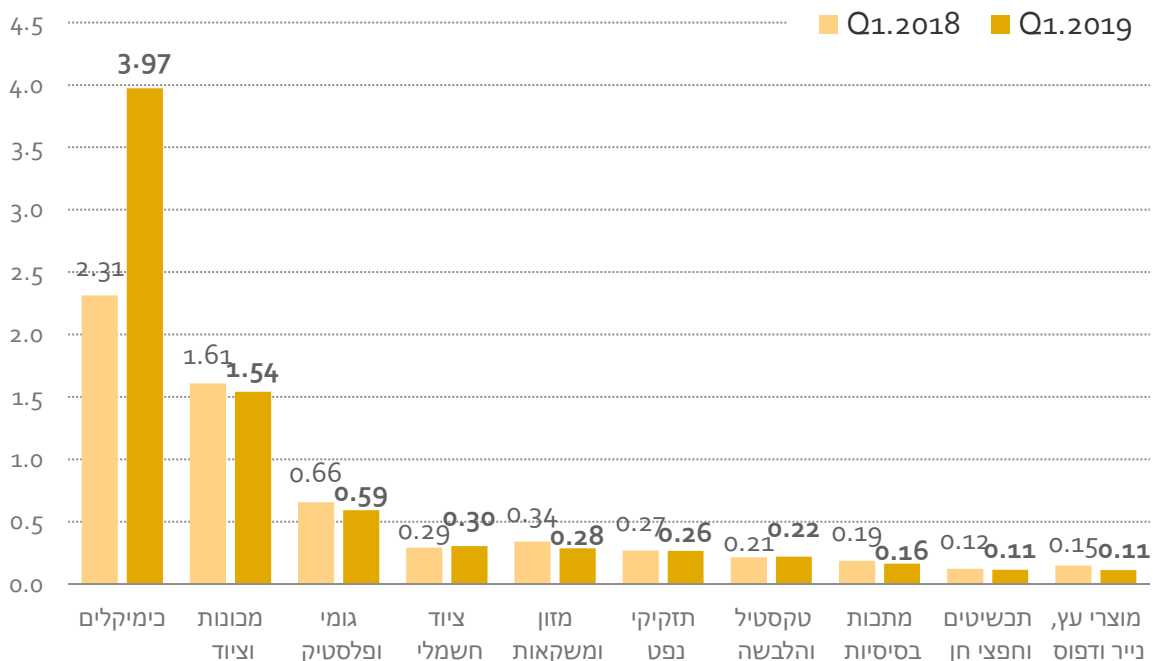
⁴ מו"פ מדעי מחקרי, ללא מו"פ טכנולוגי המסווג כיצוא שירותי מחשוב ותוכנה
⁵ כפי שציינו לעיתים ערך היצוא הנאמד בחישוב נתוני סחר חוץ שונה מערך תקבולי היצוא הנזקפים בסוף בחשבון השוטף במאזן התשלומים. רישום הנתונים עלול להביא לתנודתיות ביצוא הרשום מתקופה לתקופה.

היצוא ביתר ענפי התעשייה

היצוא ביתר ענפי התעשייה התאפיין במגמה כללית מעורבת. מבין ענפי התעשייה העיקריים רשם כאמור יצוא הכימיקלים גידול דו-ספרתי יפה של כ-70% (להיקף כולל של כ-4 מיליארד דולר). עליות בולטות נוספות התקבלו ביצוא **ציוד חשמלי**, (כולל בין השאר יצוא ציוד ומערכות בתחום האנרגיה החלופית, חשמל, ואלקטרוניקה), אשר עלה בכ-4% (להיקף של כ-300 מיליון דולר) וביצוא **מוצרי טקסטיל והלבשה** (עלה בכ-3% לכ-220 מיליון דולר). מנגד נרשמו ירידות בולטות ביצוא **מכונות וציוד** (כולל בין השאר יצוא מכונות בתחום הדפוס, הרובוטיקה, ההשקיה והמזון), אשר ירד בשיעור של כ-4% בהשוואה לרבעון הראשון של 2018 והסתכם בכ-1.54 מיליארד דולר, ביצוא מוצרי **גומי ופולסטיק** (ירד בכ-10% והסתכם בכ-590 מיליון דולר) וביצוא מוצרי **מזון ומשקאות** (ירד בכ-16% והסתכם בכ-285 מיליון דולר).

היצוא ביתר ענפי התעשייה | רבעון ראשון 2019 לעומת תקופה מקבילה אשתקד

נתונים מקוריים, במיליארדי דולרים

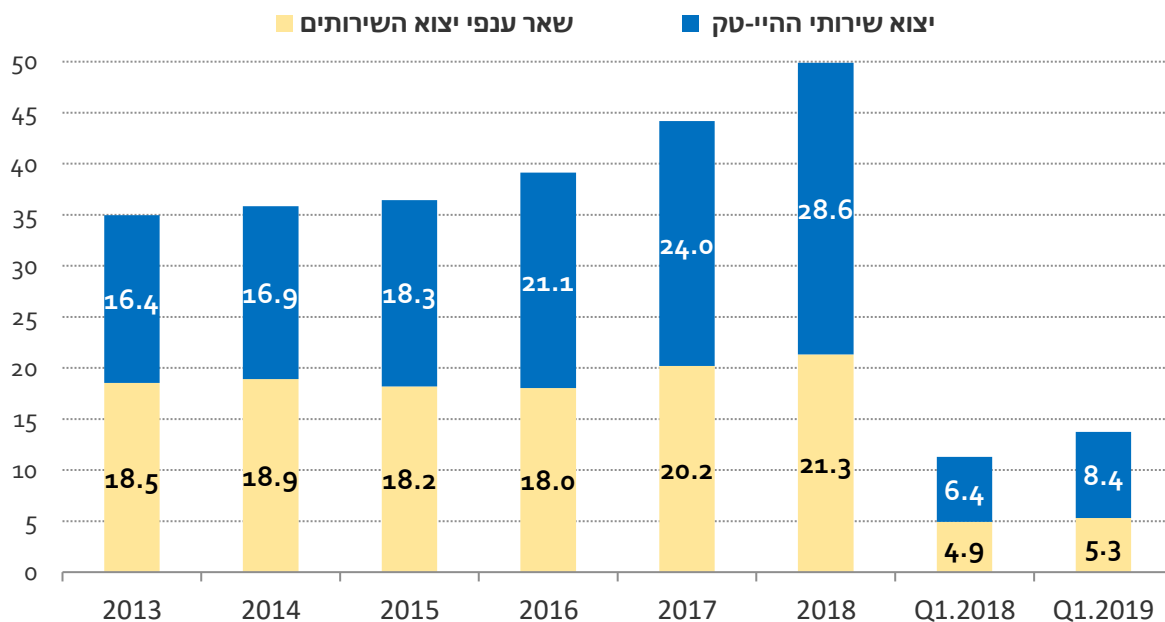
עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

הייצוא ביתר ענפי השירותים התאפיין גם הוא במגמה חיובית. על פי ניתוח היחידה הכלכלית לנתוני הלמ"ס עולה כי היצוא בענפי השירותים - ללא ענפי ההיי-טק - צמח ברבעון הראשון של 2019 בשיעור של כ-8% והסתכם בכ-5.3 מיליארד דולר.

מגמת ההתאוששות של יצוא שירותי התיירות מתחזקת ונמשכת גם השנה. בסיכום 2018 רשם יצוא התיירות גידול של כ-5% בהשוואה להיקפו ב-2017 והסתכם בהיקף כולל של למעלה מ-7.2 מיליארד דולר. ברבעון הראשון של 2019 עמד היצוא הנזקף כשירותי תיירות על היקף של כ-1.75 מיליארד דולר – עלייה דולרית של כ-9% בהשוואה להיקפים שהתקבלו ברבעון המקביל אשתקד. נציין כי במהלך תקופה זו נכנסו לישראל למעלה ממיליון תיירים – עלייה של כ-11% בהשוואה לכניסות ברבעון הראשון של 2018⁶. גם יצוא שירותי התחבורה המשיך במגמה החיובית ורשם ברבעון הראשון של השנה גידול של כ-14% להיקף של כ-1.15 מיליארד דולר.

יצוא השירותים מישראל | 2013-2018; Q1.2018/Q1.2019

נתונים מקוריים, במיליארדי דולרים

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

⁶ לא כולל מבקרי יום, בדרך אוויר ויבשה, נתונים מקוריים.

היצוא ע"פ אזורי סחר | (סחורות ללא יהלומים וללא יצוא לרש"פ והתאמות סחר)

ניתוח מגמות היצוא על פי אזורי סחר מעיד על תנודתיות גבוהה, זאת בהתאם למגמות שאפיינו את ענפי היצוא הדומיננטיים. יש לזכור כי התפתחות היצוא לפי אזורים גיאוגרפיים קשורה קשר הדוק להתפתחות היצוא ברמה הענפית. כך, למשל, התנודתיות הגבוהה שהתקבלה השנה ביצוא הכימיקלים⁷ השפיעה באופן מהותי וישיר על היצוא לאיחוד האירופי. מנגד הירידות החדות בענף הרכיבים השפיעו לשלילה על היקפי היצוא לאסיה בכלל ולסין בפרט.

יצוא הסחורות לאזורי הסחר התאפיין ברבעון הראשון של השנה בתנודתיות גבוהה. היצוא **לאסיה** ירד בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד בשיעור של כ-27% (הסתכם בכ-2.2 מיליארד דולר), בהשפעת יצוא הרכיבים האלקטרוניים וזאת כתיקון לעלייה החדה שנרשמה במהלך 2018. היצוא **לאיחוד האירופי** רשם גידול חד של כ-34% (הסתכם בכ-5.75 מיליארד דולר), בעיקר בהשפעת היצוא לבריטניה (גידול של כ-150% עקב יצוא חריג של מוצרים כימיקלים) – בנטרול השפעה זו נותר היצוא לאיחוד יציב ללא שינוי בהשוואה להיקפו אשתקד. היצוא **לארה"ב** רשם ברבעון הראשון של 2019 עלייה קלה של כ-1% להיקף של כ-2.9 מיליארד דולר.

אסיה

היצוא לאסיה רשם בסיכום 2018 גידול חד בשיעור של כ-20% (להיקף של כ-10 מיליארד דולר). ברבעון הראשון של 2019 חלה ירידה של כ-27% בהיקפי היצוא (הסתכם בכ-2.2 מיליארד דולר). בדומה למגמות היצוא ליבשת בשנים האחרונות, הושפע היצוא לאסיה באופן מהותי מהשינוי החד ביצוא הרכיבים האלקטרוניים. יצוא הרכיבים הינו חלק משמעותי ביצוא ליבשת אסיה ומהווה כרבע מסך הסחורות המיוצאות לאזור זה.

מבין מדינות אסיה, השפעה בולטת הייתה באופן טבעי לשינוי החד בהיקפי היצוא לסין – המהווה מסורתית יעד היצוא הגדול ביותר של ישראל ליבשת.

⁷ הסבר מפורט על כך ניתן בעמוד 4 - [היצוא התעשייתי | ניתוח ע"פ ענפי התעשייה](#)

מכון היצוא

ברבעון הראשון של השנה עמד היצוא הישראלי לסין על היקף של כ-830 מיליון דולר – ירידה של כ-46% בהשוואה להיקפו אשתקד. עם זאת חשוב לזכור כי שנת 2018 הייתה שנה חריגה ביצוא לסין - בשנה זו גדל היצוא לסין בשיעור חד של כ-50% וטיפס להיקף שיא של כ-4.7 מיליארד דולר. בהשוואה לרבעון הראשון של 2017 נותר היצוא יציב ללא שינוי בהיקפים.

ירידות בולטות נוספות ברבעון הראשון של השנה התקבלו גם ביצוא ליפן (ירידה של כ-34% להיקף של כ-210 מיליון דולר), ביצוא לקוריאה הדרומית (ירידה של כ-29% להיקף יצוא דומה) וביצוא להונג-קונג (ירידה של כ-8% להיקף של כ-125 מיליון דולר).

בניגוד למגמה זו עלה היצוא להודו בשיעור של כ-7% בהשוואה לרבעון המקביל (הסתכם בכ-290 מיליון דולר), לאחר שבסיכום 2018 עלה בשיעור כולל של כ-20%. עליות נוספות ברבעון זה נרשמו גם ביצוא לטאיוואן (גידול של כ-52% להיקף של כ-170 מיליון דולר) וביצוא לתאילנד (גידול של כ-24% להיקף של כ-70 מיליון דולר).

האיחוד האירופי

היצוא לאיחוד האירופי התאפיין השנה בתנודתיות חריגה וזאת בהשפעת יצוא הכימיקלים. סך היצוא למדינות האיחוד הסתכם בכ-5.75 מיליארד דולר – עלייה חדה של כ-34% בהשוואה להיקפו ברבעון המקביל אשתקד. גידול זה מוסבר רובו ככולו ביצוא חריג לבריטניה אשר גדל בשיעור של כ-150% בהשוואה להיקפו ברבעון הראשון של 2018, עקב יצוא חריג בענף הכימיקלים. היצוא לאיחוד האירופי ללא היצוא לבריטניה נותר ללא שינוי.

ביתר המדינות החשובות באיחוד האירופי, התקבלו ברבעון הראשון של 2019 ירידות ביצוא להולנד (-5%), לגרמניה (-4%), ולצרפת (-9%), כאשר מנגד התקבלו עליות ביצוא לפולין ולבלגיה – בעיקר בזכות גידול חריג במשלוחי התרופות.

ארה"ב

היצוא לארה"ב הסתכם ברבעון הראשון של 2019 בכ-2.9 מיליארד, עלייה קלה בהשוואה להיקפו ברבעון המקביל אשתקד. ירידה זו מוסברת ברובה על ידי הקיטון החד והמתמשך ביצוא התרופות, (בנטרול ענף זה מתקבלת עלייה של כ-8% בהיקפי היצוא). ברוב ענפי היצוא העיקריים לארה"ב נמשכה המגמה החיובית גם במהלך הרבעון הראשון של השנה, כאשר בין השאר נרשמו עליות יפות ביצוא מוצרי הכימיקלים, המכשור הרפואי, מוצרי הגומי והפלסטיק וציוד הטלקום.

חשוב לציין כי נתונים אלו מתייחסים ליצוא הסחורות בלבד (ללא יהלומים) - אם כוללים בחישוב גם את יצוא השירותים, עולה משמעותית חלקה של ארה"ב ביצוא של ישראל.

אמריקה הלטינית

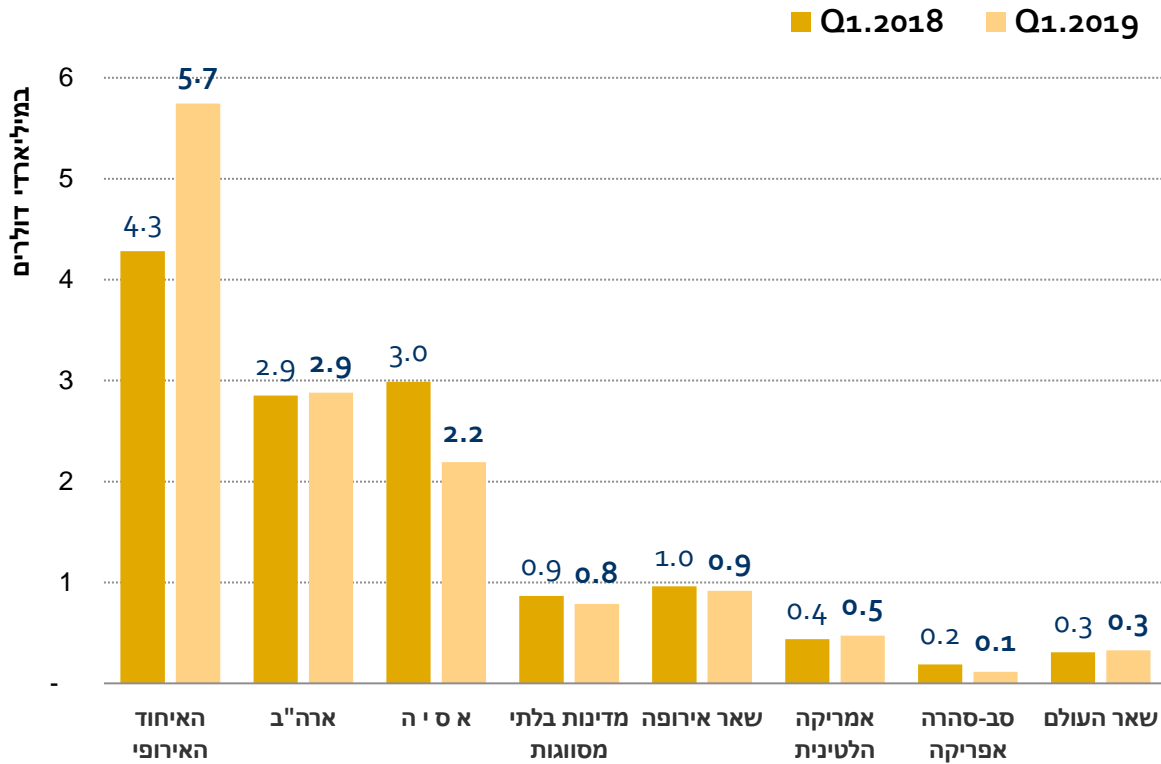
היצוא למדינות אמריקה הלטינית, הסתכם ברבעון הראשון של השנה בכ-470 מיליון דולר, עלייה בשיעור של כ-8% לעומת היקפו בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה ביצוא התקבלה בעיקר בזכות המשך הצמיחה המואצת ביצוא **לברזיל** אשר גדל בשיעור של כ-26% (בסיכום 2018 גדל היצוא למדינה בשיעור של כ-29% להיקף של כ-1.2 מיליארד דולר), זאת בהשפעת העליות ביצוא הכימיקלים והמינרלים למדינה.

סב-סהרה אפריקה

היצוא למדינות סב-סהרה אפריקה רשם ירידה חדה בשיעור של כ-40% להיקף של כ-115 מיליון דולר. הירידה נובעת בעיקר מקיטון חד שחל בתקופה זו ביצוא **לדרום אפריקה**, וביצוא **לניגריה** אשר הושפע בעיקר מתנודתיות ביצוא הכימיקלים ותזקי הנפט.

היצוא ע"פ אזורי סחר | רבעון ראשון של 2019 לעומת רבעון מקביל אשתקד

נתונים מקוריים, במיליארדי דולרים

עיבוד וניתוח: היחידה הכלכלית, מכון היצוא.

לפרטים נוספים:

איתי זהוראי, מנהל היחידה הכלכלית, מכון היצוא הישראלי

טל': 03-5142820, דוא"ל:

שאולי כצנלסון, סמנכ"ל כלכלה ושירותים מקצועיים, מכון היצוא הישראלי

טל': 03-5142961, דוא"ל: shauli@export.gov.il

ISRAEL EXPORT INSTITUTE
